

Origen Fesztivál, Svájc Julier-hágó, ideiglenes színházi pavilon játéktere, 2019

Hadrianus-villa, mozaik, tragikus és komikus maszk, i.e. 20. sz.

Színházi élményeim közül talán a legmeghatározóbbak autofikciós lakásszínházi produkciók voltak. Megragadott az a jelleg, hogy a néző és a színész teljesen egy térben, szabadon mozog, a néző is aktívan használja a játékteret, közel megy, eltávolodik, annak függvényében, hogyan hat rá az előadás. Diplomatervemben olyan kulturális közösségi teret szerettem volna létrehozni, amely a lakásszínházhoz hasonlóan, térbeli lehetőségeivel támogatja a nézőben a személyes katarzisz létrejöttét. A budapesti független színházakat, játszóhelyeket vizsgálva a Jurányi Házra esett a választásom, ahol a bővítési szándék, vagy inkább vágyalom, ismert volt a Ház részéről. A Jurányi program- és kiállításszervező művészeti munkatársával, valamint Valcz Péter független színész-rendezővel folytatott beszélgetések formálták bennem a programot. A Jurányi a tervemben egy úgynevezett közönség-házzal bővül, melynek lényege, hogy olyan átlátható, könnyen befogadható, inspiráló tereket adjon, ahol a Jurányiban alkotó művészek és közönségük aktívan tud kapcsolatot teremteni egymással, adott esetben együtt is tud dolgozni, a Ház „közönség helyett közösség” alapelve mentén. A művészek számára a privát alkotótér mellett egyaránt fontos a komfortzónából kimozdulás, a külső hatások beengedésének lehetősége. A meglévő 6 szintes egykori iskolaépület folyosó-tantermes elrendezése „társasház-szerű” működésben alkalmas intim csak saját teret adni, jelenlegi formájában szinte minden tanteremben más-más alkotócsoporthoz dolgozik. Ezzel szemben az új épület lényegében kortárs közösségi ház, minden olyan eseményt befogad, ami a Jurányi művészeinek, alkotócsoportjainak a közönség bevonását célzó kezdeményezése. A szellemi és építészeti program alapját a 2018-ban Gentben közreadott színházi élet megújítását szolgáló manifesztum adta, amelyben 10 pontban foglalták össze, milyen elvek mentén szeretnének a kortárs színházművészet megújításáért dolgozni.

HAUSZMANN-DÍJ 2020

BME ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR DIPLOMADÍJ PÁLYÁZATA

SURJAN BORKA_JURÁNYI KÖZÖ/N/SÉG HÁZ

Először: Már nemcsak a világ ábrázolásáról van szó, hanem a világ megváltoztatásáról. A cél nem a valós ábrázolása, hanem az, hogy maga az ábrázolás váljék valóssá. Másodszor: A színház nem produktum, hanem produkciós folyamat. A kutatásnak, a szereplőválogatásoknak, a próbáknak és az ezekkel kapcsolatos vitáknak mindenki számára nyilvánosan hozzáférhetővé kell válniuk. Harmadszor: A szerzőség teljes mértékben a próbákon és az előadásokon közreműködőket illeti (függetlenül a funkciójuktól), és senki mást.

Negyedszer: A klasszikusok szó szerinti színpadi adaptációja tilos. Amennyiben már a próbaidőszak elején rendelkezésre áll valamilyen szöveg – könyv, film vagy színdarab –, az az előadás időtartamának maximum 20%-át teheti ki.

Ötödször: A próbaidőszak legalább negyedét a színházi tereken kívül kell lebonyolítani. Színházi térnek számít minden tér, amelyben valaha darabot próbáltak vagy előadtak.

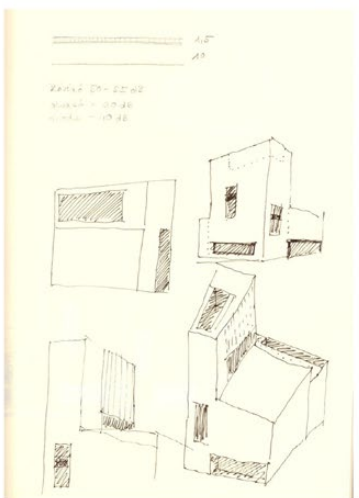
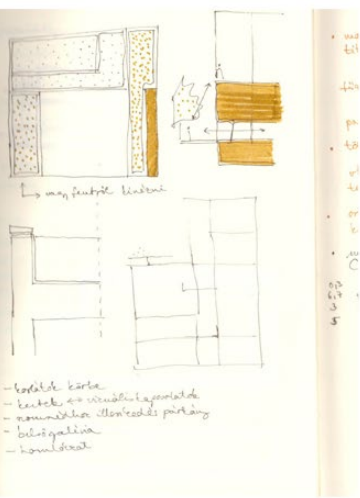
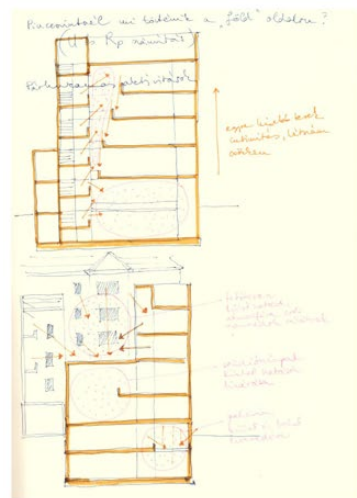
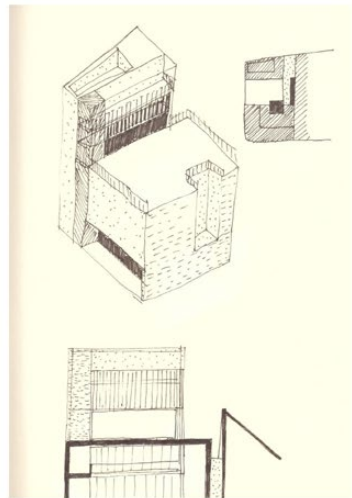
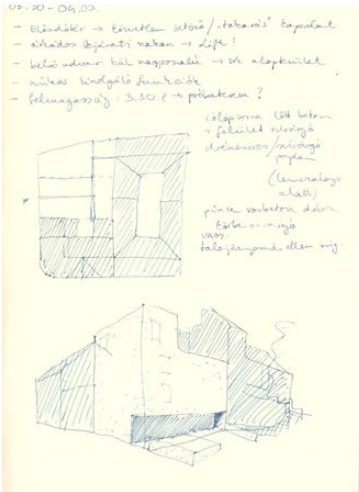
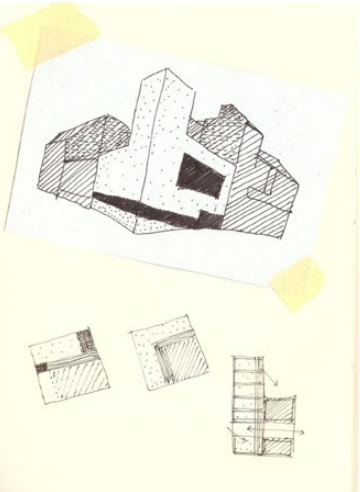
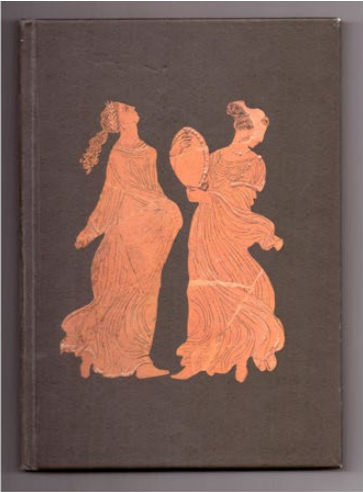
Hatodszor: Minden előadásban legalább két különböző nyelven kell beszélni a színpadon.

Hetedszer: A színpadon látható előadók közül legalább kettő nem lehet professzionális színész. Az állatok ebbe nem számítanak bele, de örülünk a jelenlétüknek.

Nyolcdaszor: A díszlet összterfoglata nem haladhatja meg a húsz köbmétert, vagyis egy olyan tehergépjármű kapacitását, amelyet B kategóriás jogosítvány birtokában bárki vezethet.

Kilencedszer: Évadonként legalább egy produkciót egy kulturális infrastruktúra nélküli háborús vagy válságövezetben kell próbálni vagy előadni.

Tizedszer: Minden előadást legalább három ország legalább tíz különböző településén kell játszani. E kritériumok teljesítése előtt egyetlen előadást sem lehet levenni az NTGent repertoárjáról.

skicc füzet töredékek

HAUSZMANN-DÍJ 2020

BME ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR DIPLOMADÍJ PÁLYÁZATA
SURJAN BORKA_JURÁNYI KÖZÖ/N/SÉG HÁZ

Csalogány utca 38. foghíj telek

földszinti látvány, vizuális kapcsolat a védett köztér és a zajos utca felé is

látvány a lombkoronák, tűzfalak és gangok közötti tetőterazon

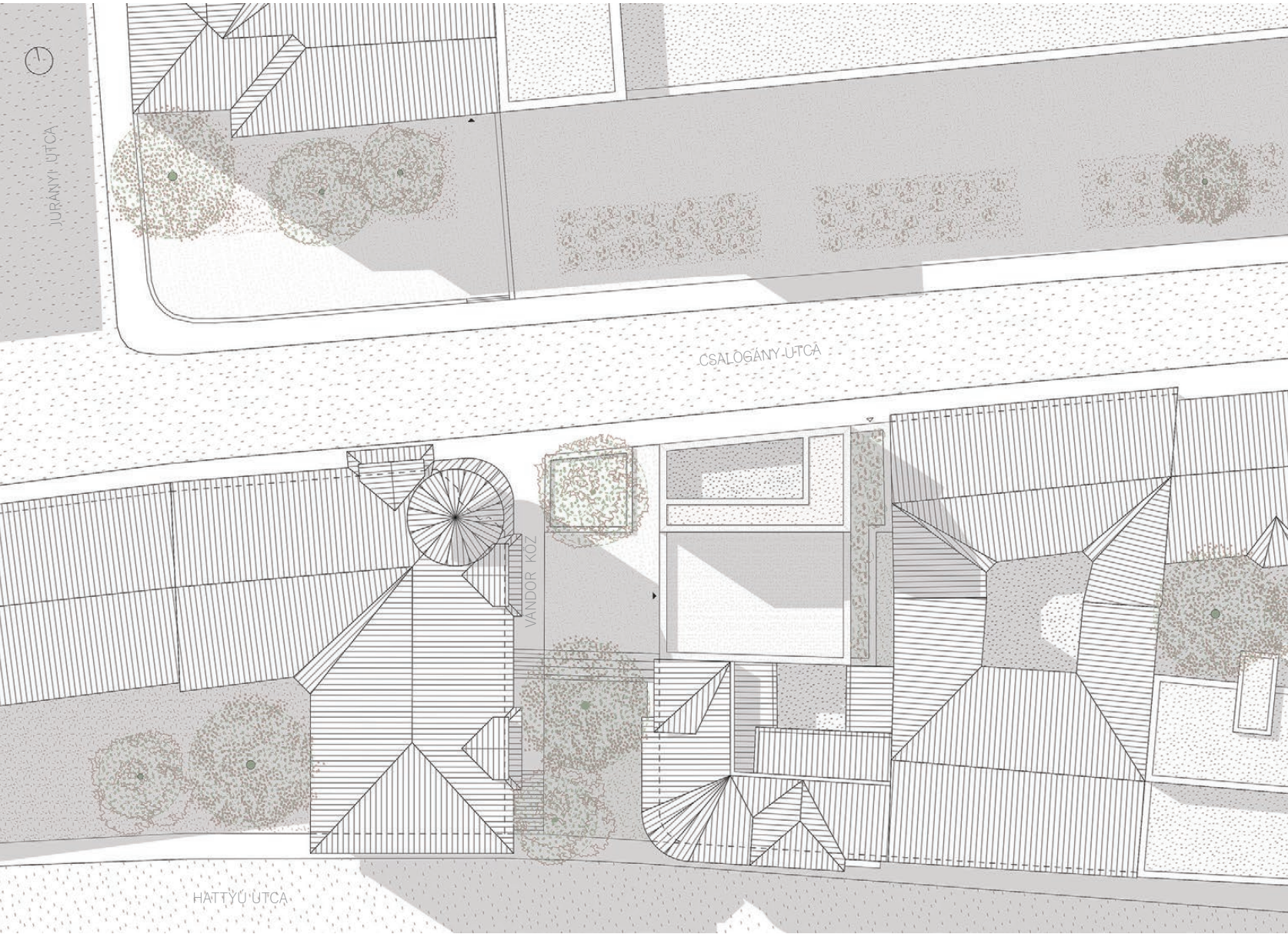
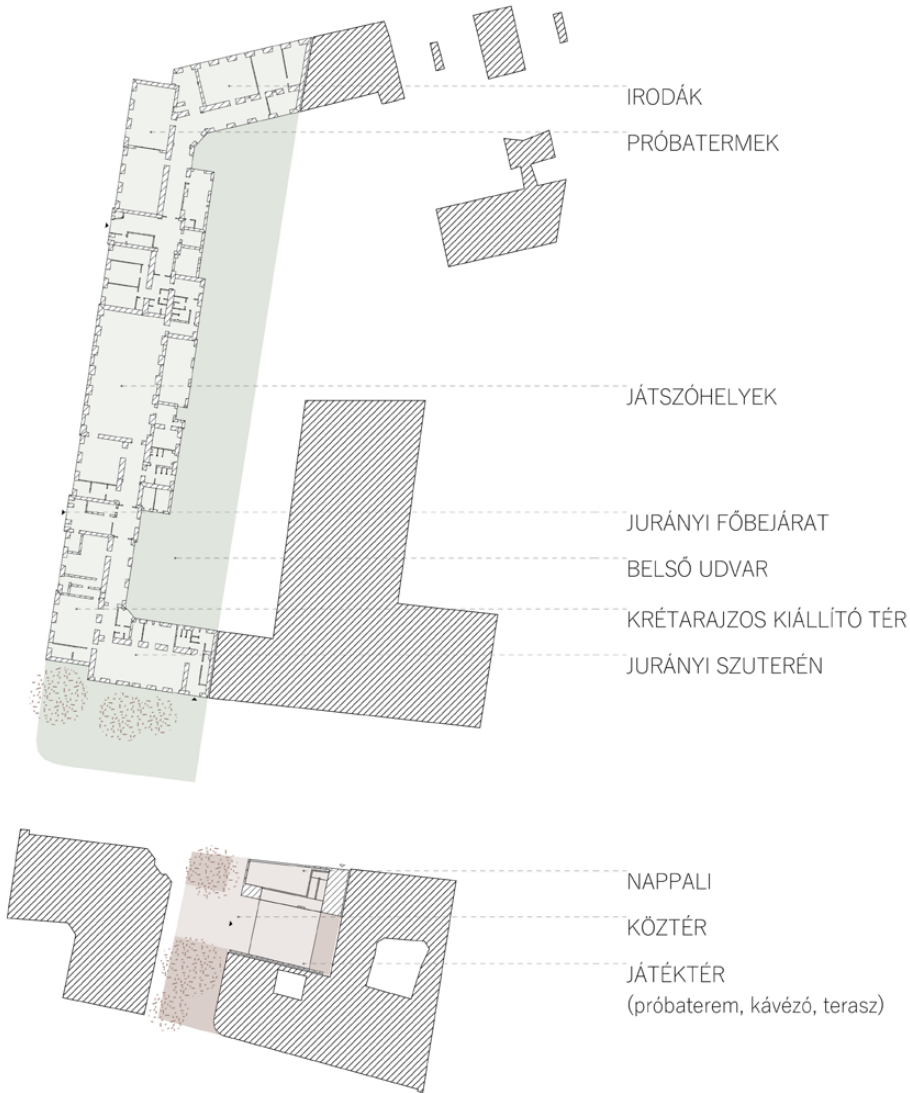

látvány a belső bevilágítódudvarban, a szomszéd tűzfalon vadszőlő fut

„Mégis, a múlt szálai éppen a foghíjagnál, a tűzfalak között, a történelmi szövet szakadásainál vehetők ki a legjobban, ott tudunk a réteghez lelátni, ahol megtörik a sima felszín.”

/Moravánszky Ákos
Tűzfalak, Közép-Európa intenzitása/

A tervezési telek a Várhegy északi lejtőjén, a Jurányi Ház közvetlen közelségében, a szintvonalakkal párhuzamosan futó Csalogány és Hattyú utcák között helyezkedik el, a két utcát összekötő hársfás lépcsős Vándor közre nézve. A telek a háború óta foghíj, közvetlen szomszédságában a XVIII. - XIX. század fordulóján épült lakóházak találhatóak zárt sorú beépítésben. A Csalogány utca 1930-as években történt szabályozása és a második világháború pusztításai nyomán viszont jellemző a környékre a 70-80-as évek építészete. Az épített környezet sűrű, történetileg és fizikailag is, a tűzfalak, intim belső kertek, gangok hangulata uralkodó, néha mégis bepillantást nyerhetünk a belső világba, bizonyos pontokon, kapukon, foghíj telkeken feltáru lnak a történelmi rétegek.

helyszínrajz

HAUSZMANN-DÍJ 2020

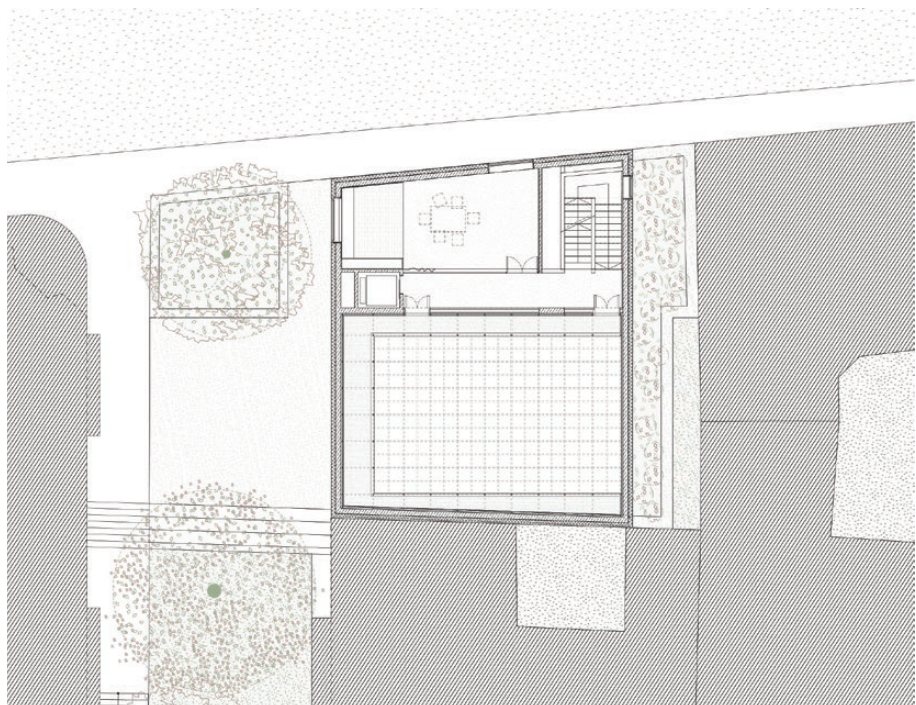
BME ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR DIPLOMADÍJ PÁLYÁZATA
SURJAN BORKA_JURÁNYI KÖZÖN/SÉG HÁZ

földszinti alaprajz

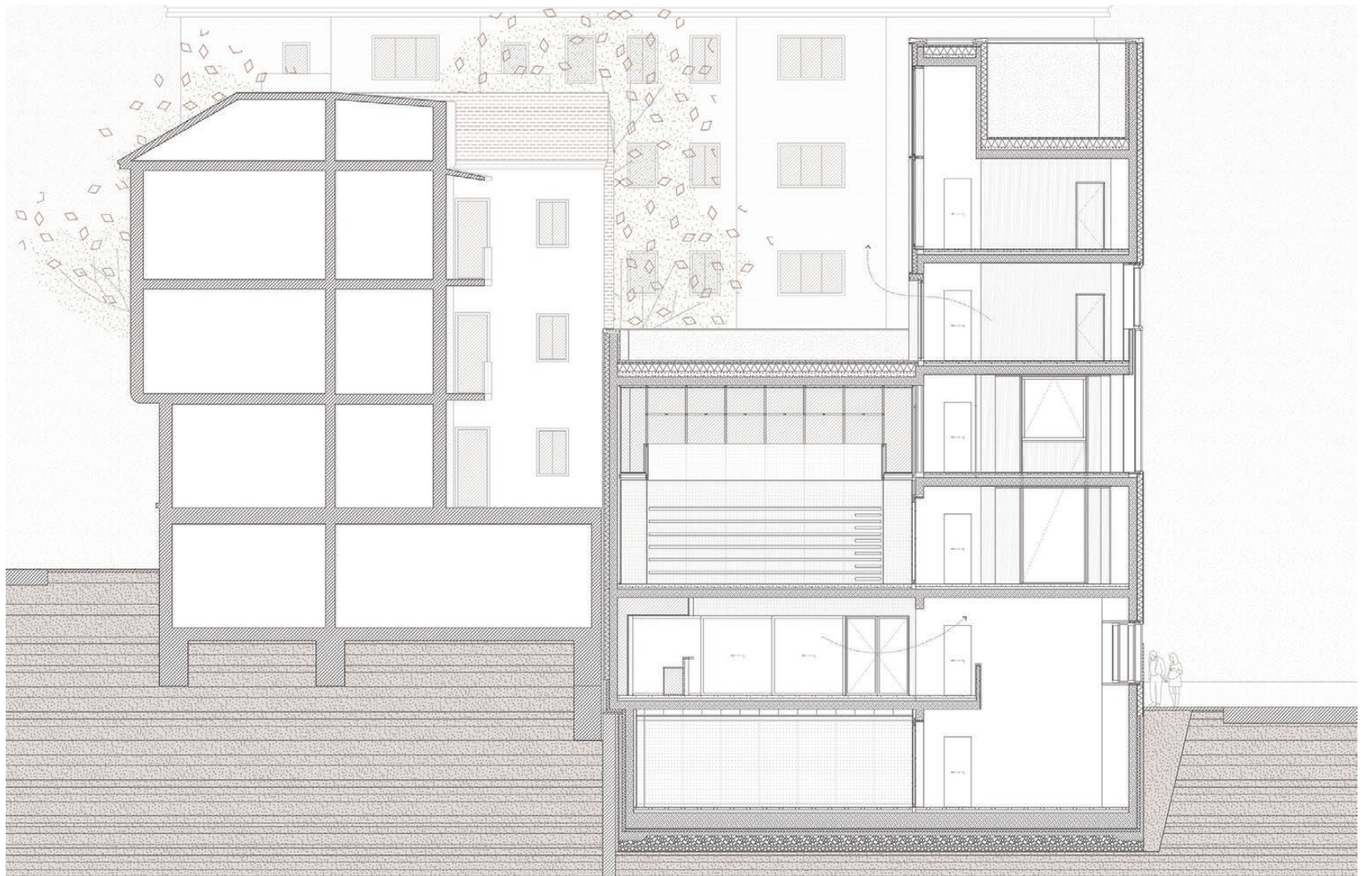
első emeleti alaprajz

második emeleti alaprajz

harmadik emeleti alaprajz

metszet a tornyon keresztül

A telek kis mérete és a program kísérleti jellege egy irányba terelték a gondolkodásomat, mégpedig, hogy olyan szigorú szerkesztett keretet adjak, ami a kis hely miatt a lehető legkompaktabban képes befogadni a nem szokványos „kortárs művház” funkciót. A házat a minimális programnak megfelelően jól láthatóan két félre bontottam, az északi kisebb traktusban minden szinten a tér hangulati gyökere a „nappaliter” szóban rejlik, minden szinten idomulva a hozzá kapcsolódó nagyobb traktusban elhelyezett főfunkcióhoz. Ezek a nagyobb funkció egységek a próbaterem, a kávézó, a produkciós tér és annak galériája, valamint a terasz. A két traktust közlekedősáv választja el, amelyhez szorosan kapcsolódnak a függőleges közlekedés elemei a lépcső és a lift. Ez a közlekedő sáv biztosítja a két traktus közötti kapcsolatot az egyes szinteken.

Azt figyeltem meg, hogy a színházban mindig egy nagyon alap kérdés, hogy egy adott előadás mennyire épít, vagy épít e egyáltalán a valós fizikai térre. Szerettem volna a Víziváros karakterét behozni ebbe a játékba, minden lehetőséget megadva a rendezőnek az előbbi kérdésben. A ház ilyen módon eltérő karakterű játékterek sorozata, melyben a földszint az, ahol a ház belső világa és az utca külső világa egyenlő mértékben hat, átmenet a kint és bent között. A fekete dobozos produkciós térben ezzel szemben csak az előadás belső atmoszférája érvényesül. Tűzfalak és gangok hangulatába helyezett játéktérként tekintek az emeleti teraszra, valamint a Vándor utcai hársfák árnyékában kialakított, védett köztérre is.

belátás a ház előtt sétálva, Csalogány utca

közösségi tér az alagsorban, próbaterem

produkciós tér előtere könyvtársarokkal

színész nappali tér a második emeleten

harmadik emeleti műhelytér, terasz

negyedik emeleti műhelytér

főbejárat, fa bélletes nyílás

két szintet átfogó ablak a homlokzat külső síkjában a külső homlokzatokon

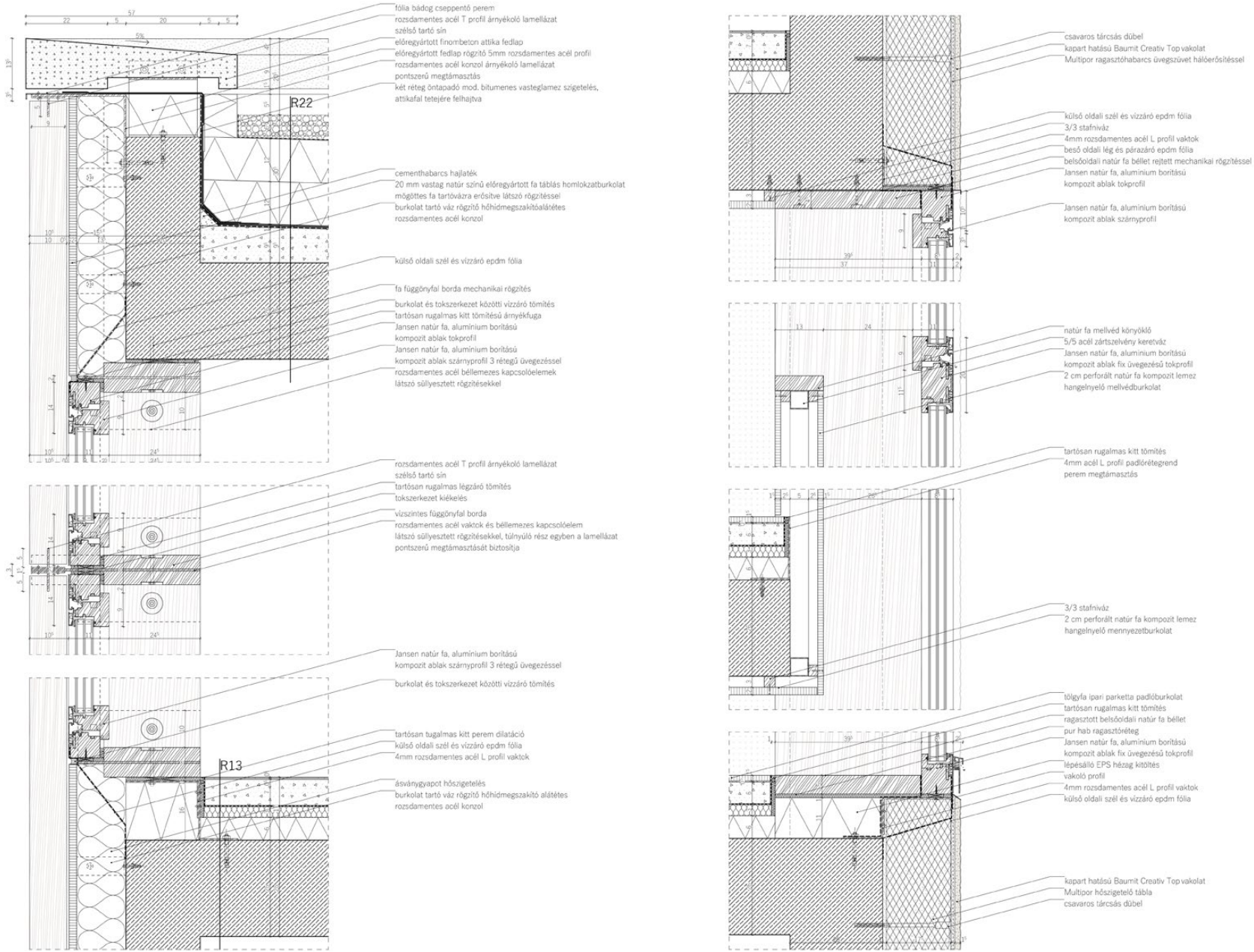
lamellás árnyékolt fa szerkezetű függönyfal a déli belső homlokzaton

HAUSZMANN-DÍJ 2020

BME ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR DIPLOMADÍJ PÁLYÁZATA

SURJAN BORKA_JURÁNYI KÖZÖN/SÉG HÁZ

Az épület szoborszerű tömege és a környező épületek téglá, vagy vakolt felületű tűzfalai határozták meg a ház nyers agyagszerű homlokzatképzését. A durva kapart vakolat hordozó felülete szilikát anyagú hőszigetelés. A homlokzati ablaknyílások a vakolat síkjába helyezve fogják össze a talán szokatlan tömeget, a ház kiemelt belépési pontjai ezzel szemben a belső síkra visszahúzott, bélletes kialakításúak. A belső térben a festett vasbeton felületek mellett meghatározott funkcionális helyekre fa, illetve mdf burkolatok kerültek, ezzel kiemelve a belső tér hangsúlyos pontjait.

Vándor utcai homlokzat

HAUSZMANN-DÍJ 2020

BME ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR DIPLOMADÍJ PÁLYÁZATA
SURJAN BORKA_JURÁNYI KÖZÖ/N/SÉG HÁZ

makettfotó /gipsz, parafa/ Csalogány utca felőli nézet

látvány a Jurányi utca felől

A tömeg alakításában fontos szerepe volt a telken tapasztalt első benyomásomnak, mely szerint értékes foghíj kialakult képe. Szerettem volna a beépítéssel a belvárosi zátsort úgy folytatni, hogy közben a „tetőtáj” látványát minél nagyobb mértékben megőrizsem. A tömeg játékból adódóan a ház minimális felületen csatlakozik a tűzfalakhoz, teret ad a szomszéd gangnak, keskeny bevilágító udvart hoz létre a földszint minél erősebb feloldása érdekében úgy, hogy közben vizuálisan kijelölje a Csalogány utca felőli utcasarkot.

látvány a Csalogány utca felől

axonometrikus kép a Várhegy felől

makettfotó /gipsz, parafa/ Várhegy felőli nézet